

Τα ερμηνευτικά κλειδιά του Ματθαίου του Πτωχού

Ορθοδοξία / Ερμηνεία Αγίας Γραφής

Δημήτριος Αθανασίου, Υπ. Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1SogVly>]

Η δυσκολία ερμηνείας αυτού του χωρίου, σύμφωνα με τον ΜΠ, έχει να κάνει με το γεγονός ότι οι ερμηνείες που δόθηκαν εστίαζαν στον χρόνο, δηλαδή οι ερμηνευτές ερμήνευαν το χωρίο μέσα στο πλαίσιο του χρόνου, ενώ ο πυρήνας αυτού του χωρίου επικεντρώνεται στην αιωνιότητα, αφού αφορά το τέλος του κόσμου και της ιστορίας[78]. Για τον ΜΠ, η ερώτηση για το πότε θα γίνει το τέλος του κόσμου είναι αντίστοιχη με την ερώτηση: «Ποια είναι η μέρα και η ώρα κατά την οποία δημιούργησε ο Θεός τον κόσμο;». Και η σωστή απάντηση που θα έπρεπε να δοθεί εν προκειμένω είναι ότι ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο πριν από τον χρόνο και ο χρόνος ξεκίνησε να υφίσταται συγχρόνως με την πρώτη κίνηση που πραγματοποιήθηκε μέσα στον κόσμο[79]. Ομοίως, για τον ΜΠ, η απάντηση που θα έπρεπε να δοθεί στο ερώτημα «Ποια ημέρα και ώρα θα γίνει το τέλος του κόσμου;» είναι ότι το τέλος του κόσμου δεν είναι μια χρονική πραγματικότητα και

δεν εμπεριέχεται μέσα στον χρόνο, αλλά βρίσκεται έξω απ' αυτόν και, κατ' επέκταση, έξω από όλες τις μέρες και ώρες, διότι κατά το τέλος του κόσμου παύει η κίνηση και ο χρόνος και, επιπλέον, είναι αδύνατον οιοσδήποτε χρονικός νους να το κατανοήσει και να το αντιληφθεί αυτό[80]. Επομένως, για τον ΜΠ, το τέλος του κόσμου, σύμφωνα με την κατανόηση της κίνησης και του χρόνου, ταυτίζεται με το απόλυτο μηδέν, τον συνολικό θάνατο του κόσμου[81].

Ωστόσο, για τον ΜΠ, αυτό το τέλος της ιστορίας και του χρόνου θα το μεταβάλει ο Θεός σε μια κίνηση της νέας ζωής. Έτσι, ο κόσμος θα μεταποιηθεί για τον άνθρωπο σε νέα δημιουργία, σε πνευματικό κόσμο, σε καινό ουρανό και καινή γη, η οποία πηγάζει από τον Θεό και η οποία δεν θα έχει τέλος, αλλά θα εκφράζεται αιώνια με την υπέρβαση της φθοράς και του θανάτου, την αθανασία - διότι η ζωή με τον Θεό δεν έχει τέλος[82].

Επίσης, ο ΜΠ, στην ερμηνευτική του προσέγγιση, συνδέει αυτό το χωρίο με την ερώτηση που υπέβαλαν οι μαθητές του Κυρίου στον ίδιο λίγο πριν την Ανάληψή Του, η οποία αναφέρεται στο βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων: « Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραὴλ;» (Πράξ. 1:6)[83]. Το ερώτημα αυτό των μαθητών του Κυρίου προς Αυτόν, κατά τον ΜΠ, αποκαλύπτει την εσφαλμένη εντύπωση που είχαν οι μαθητές Του για τον Χριστό[84]. Με την απάντηση που έδωσε ο Χριστός στους μαθητές Του, μετέστρεψε τη σκέψη τους από τη σφαίρα του χρόνου: «οὐχ ὑμῶν ἐστὶ γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ» (Πράξ. 1:7)[85]. Μάλιστα, ο ΜΠ στο σημείο αυτό υπογραμμίζει ότι ο Χριστός, τη στιγμή που απαντά στους μαθητές Του, βρίσκεται σε απόλυτη κατάσταση δόξης και σε απόλυτη ισοτιμία με τον Πατέρα[86]. Επίσης, κατά τον ΜΠ, είναι εμφανές και από

το παραπάνω χωρίο των Πράξεων ότι το τέλος του κόσμου και του χρόνου δεν αφορά την αρμοδιότητα και τον ρόλο του Υιού, αλλά αφορά μόνον τον Πατέρα[87]. Εξάλλου, σύμφωνα με τον ΜΠ πάντα, το τέλος του χρόνου δεν υποκύπτει στον χρόνο και δεν τον αφορά, και επίσης, όπως ο ίδιος αναφέρει, είναι γνωστό ότι η αποκατάσταση της βασιλείας του Ισραήλ συνδέεται με την ένδοξη ημέρα της Βασιλείας του Θεού, πράγμα που σημαίνει ότι το παραπάνω χωρίο των Πράξεων των Αποστόλων έχει να κάνει με το τέλος του χρόνου και του κόσμου τούτου, οπότε θα παύσει ο χρόνος[88].

Συνεπώς, υπό την ερμηνευτική προσέγγιση του ΜΠ, το παραπάνω χωρίο επικεντρώνεται σε δύο βασικά σημεία: από τη μία, αφενός, στο ότι το τέλος του κόσμου ταυτίζεται με το τέλος του χρόνου και της ιστορίας, και συνεπώς δεν μπορεί να γίνεται λόγος για ημέρα και ώρα της Δευτέρας Παρουσίας και του τέλους του κόσμου, αφού τότε παύει να υπάρχει χρόνος· αφετέρου, από την άλλη, το τέλος του κόσμου είναι ένα “γεγονός” μεταϊστορικό, που δεν αφορά το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, τον ενανθρωπήσαντα Θεό Λόγο, τον Ιησού Χριστό, διότι το έργο, ο ρόλος και η αποστολή Του αφορούν τον χρόνο και την ιστορία, μέσα στον/στην οποίο/-α σαρκώθηκε και ανέλαβε την ανθρώπινη φύση.

[Συνεχίζεται]

[78] Matta el-Meskeen, *Al-enggil bi hasab al-qedis matta derasat oua tafsir ou sharh*, Matbaet deir el-qedis anba makar, Wadi el-Natrun, 2013, σ. 676.

[79] Αυτόθι.

[80] Αυτόθι.

[81] Αυτόθι.

[82] Αυτόθι.

[83] Αυτόθι.

[84] Αυτόθι.

[85] Αυτόθι.

[86] Αυτόθι.

[87] Αυτόθι.

[88] Αυτόθι.

<http://bitly.com/1SLBPS6>